ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти

Кафедра товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Технічні засоби митного контролю»

на 2026-2027 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1 курс, 1семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Товарознавство та експертиза в митній справі»
Спеціальність	D7 Торгівля
Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Ступінь вищої освіти	магістр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну, науковий ступінь і вчене звання, посада: **Рачинська Зоя Павлівна**, старший викладач кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи

Контактний телефон	+38-050-98-27-645 +38-067-10-51-625
Електронна адреса	zojar87@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.tpt.puet.edu.ua он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	формування основних знань про організацію використання технічних і спеціальних засобів під час митного контролю; розуміння принципів дії окремих видів і типів приладів, устаткування, обладнання і професійного їх використання; ознайомлення з правилами експлуатації та безпечними прийомами роботи з технічними засобами митного контролю (ТЗМК).
Тривалість	5 кредитів ЄКТС/150 годин (лекції 12 год., практичні заняття 28 год., самостійна робота 110 год.)
Форми та методи навчання	**Форми:** Лекції та практичні заняття в аудиторії та виїзні, самостійна робота поза розкладом, консультація. **Методи:** лекції (пояснювально-ілюстративний, проблемного викладу, сторітеллінг, дискусійний); практичні (частково-пошуковий, дискусійний,робота в групах); самостійна робота (дослідницький, метод самоконтролю).
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: залік (ПМК)
Базові знання	Наявність знань з митної справи
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повиненоволодіти здобувач
РН02. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва та торгівлі та розробляти заходи щодо їх вирішення. РН05. Вміти професійно, в повному обсязі й з творчою самореалізацією виконувати поставлені завдання у сфері підприємництва та торгівлі. РН12. Вміти глибоко аналізувати проблеми	ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. СК 6. Здатність демонструвати поглиблені знання щодо особливостей пропуску та оподаткування товарів, що переміщуються через митний кордон України.

та розв'язувати складні завдання у галузі митної справи. РН13. Проводити експертну та митну діяльність при здійсненні експортно-імпортних торговельних операцій.	

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Методи та технічні засоби для контролю об'єктів перевезень, пошуку і виявлення предметів контрабанди		
Тема 1. Митний контроль. Організація митного контролю	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми 1. Права та обов'язки митних органів з підтримки режиму в зонах митного контролю. 2. Права та обов'язки громадян, які перетинають митний кордон України.
Тема 2. Методи митного контролю	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми 1. Існуючі способи зважування. 2. Порядок контролю документів. 3. Здійснення особистого огляду громадянина, особливості та застосування при цьому методів контролю. 4. Особливості використання кінологічного методу контролю.
Тема 3. Класифікація, загальна характеристика і вимоги до ТЗМК	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми 1. Сучасні досягнення науки і техніки та їх використання у митному контролі. 2. Товари «групи ризику», що обов'язково піддаються лабораторним дослідженням при здійсненні митного контролю та оформленні товарів, які переміщуються через митний кордон України
Тема 4. Рентгенівські апарати, що використовуються для контролю в митній практиці	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми 1. Безпечні методи роботи з рентген-апаратами. 2. Вимоги, що пред'являються до приміщення де стаціонарно експлуатується інтроскоп і як він встановлюється та заземлюється. 3. Дії, що забороняються обслуговуючому персоналу під час експлуатації інтроскопів.
Тема 5. Металодетектори	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на тему 1. Методика огляду об'єктів із застосування металошукачів
Тема 6. Пошукові засоби митного контролю	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми 1. Прилади нічного бачення. 2. Джерела світла. Призначення, конструктивні особливості
Тема 7. Дозиметри	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	Підготувати доповіді на теми 1. Загальні відомості про радіоактивне випромінювання та радіаційний контроль. 2. Класифікація дозиметричної апаратури. 3. Характеристика дозиметрів.
Модуль 2. Технічні та хімічні засоби для виявлення та ідентифікації дорогоцінних металів, коштовних каменів, наркотичних і вибухових речовин, документів, грошових знаків та цінних паперів та інші групи ТЗМК		

Тема 8. Електронні детектори матеріалів	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми 1. Відомості про дорогоцінні метали, як предмети потенційної контрабанди. 2. Загальні відомості про найбільш розповсюджені наркотичні речовини. 3. Групи наркотичних речовин.
Тема 9. Спеціальні засоби митного контролю	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	Підготувати доповіді на теми 1. Характеристика (опис) національної валюти України. 2. Методика досліджень грошових знаків, цінних паперів і документів на автентичність.

Тема 10. Хімічні експрес-аналізатори	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на тему 1. Загальні відомості про наркотичні і психотропні речовини, сильнодіючі лікарські сполуки і їх прекурсори.
Тема 11. Технічні засоби митного контролю носіїв інформації	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми 1. Загальні положення про носії інформації, та їх класифікація. 2. Технічні засоби митного контролю носіїв інформації та її утилізації. 3. Контроль інформації носіїв відеоінформації. 4. Контроль інформації на носіях ЕОМ.
Тема 12. Засоби зв'язку та захисту інформації	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми 1. Переносні та стаціонарні ультракороткохвильові радіостанції, призначення і будова. 2. Управління радіостанцією, порядок роботиз передавачем та приймачем. 3. Пристрої підслуховування телефонних розмов («жучки»).
Тема 13. Засоби технічного забезпечення	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми 1. Загальна характеристика та класифікація джерел живлення 2. Зарядні пристрої 3. Акумулятори, їх призначення та принцип дії.
Тема 14. Ваговимірювальне устаткування	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	Підготувати доповіді на теми 1. Класифікація ваговимірювального устаткування 2. Характеристика платформенних стаціонарних вагів 3. Характеристика електронних вагів 4. Експлуатація ваговимірювального устаткування

Інформаційні джерела

1. Дейниченко, Г. В. Технічні засоби митного контролю [Текст] : практикум : навч. посібник / Г. В. Дейниченко, Н.О. Афукова, І. В. Золотухіна. – Х. : Світ книг, 2013. – 301 с.
2. Кириченко О.В. Дистанційний курс «Технічні засоби митного контролю». URL: http://www2.el.puet.edu.ua.
3. Митна справа : підручник / Н. В. Мережко, П. В. Пашко, О. В. Рождественський ; за ред. П. В. Пашка. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 572 с.
4. Митна справа : підручник / О. П. Гребельник. 4-те вид., оновл. та доповн. Київ : Центр учб. л-ри, 2014. 472 с.
5. Митний кодекс України: Кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text.
6. Основи зовнішньоекономічної діяльності : підручник / О. П. Гребельник. – 5-те вид., перероб. та допов. ; Університет ДФС України. Ірпінь : 2019. 410 с.
7. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо застосування фото-, відеоапаратури під час проведення огляду та переогляду товарів, транспортних засобів: Наказ Державної фіскальної служби України від 03.11.2014 р. № 237. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0237872-14#Text.
8. Про затвердження Порядку виконання митних формальностей із застосуванням скануючих систем: Наказ Міністерства фінансів України від 18.10.2021 р. № 552. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1612-21#Text.
9. Про затвердження Порядку використання електронних замків з функцією GPS-GSM навігації: Наказ Міністерства фінансів України від 03.12.2012 р. № 1266. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2110-12#Text.
10. Про затвердження Порядку використання, забезпечення та обліку технічних засобів митного контролю в регіональних митницях, митницях: Наказ Держмитслужби України від 20.09.2007 р. № 780. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0780342-07#Text.

11. Instruments and Tools. World Customs Organization. URL: http://www.wcoomd.org/en/topics/enforcement-and-compliance/instruments-and-tools.aspx.
12. Рамкові стандарти безпеки та полегшення всесвітньої торгівлі (Safe framework of standards 2021 edition): Стандарти Всесвітньої митної організації. – Режим доступу : http://www.wcoomd.org/-/media/wco/public/global/pdf/topics/facilitation/instruments-andtools/tools/safe-package/safe-framework-of-standards.pdf?la=en
13. Про спрощення і гармонізацію митних процедур (The Revised Kyoto Convention) : Міжнародна конвенція (зі змінами). – Режим доступу : http://www.wcoomd.org/Topics/Facilitation/Instrument%20and%20Tools/Conventions/pf_revised_kyoto_conv/Kyoto_New
14. Деякі питання проведення заходів офіційного контролю товарів, що ввозяться на митну територію України (у тому числі з метою транзиту): Постанова Кабміну України від 24.10.2018 №960 (зі змінами). – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/960-2018-п.
15. Про затвердження положень про Державну податкову службу України та Державну митну службу України: Постанова КМ України від 6 березня 2019 р. № 227. [Електронний ресурс]. - Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua
16. Європейський Союз: теорія і практика інтеграції заради успіху: навальний посібник / В. В. Дума, А. В. Боровик, А. В. Матвійчук, В. Ю. Микулець та інші; за заг. ред. А. В. Матвійчука. Рівне: Волин. обереги, 2019. 156 с.
17. Микулець В. Ю. Поняття «цивільний демократичний контроль»: про перспективи залучення у сферу митних відносин України. International scientific innovations in human life. Proceedings of the 3rd International scientific and practical conference. Cognum Publishing House. Manchester, United Kingdom. 2021. Pp. 21–27.
18. Микулець В. Ю. Поняття цивільного демократичного контролю в системі сучасних митних відносин України. Юридичний бюлетень НАУ. 2021. Випуск 19. С. 93–100.
19. Микулець В. Ю. Уніфікація митних технологій як засіб розвитку митної політики Європейського Союзу. Актуальні проблеми юридичної науки та практики в XXI столітті: д 4з матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Рівне, 16-17 жовтня 2020 року). Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука. Рівне : Видавничий дім «Гельветика», 2020. Ч.2. С. 55–59.
20. Zorina O. Features of customs clearance and control of veterinary drugs moving through the customs borders of Ukraine. Нове українське право . 2022 . No1. С.190-196.
21. Угрин В. (2024). Ефективність роботи митних органів України в умовах воєнного стану. Економічнийаналіз: зб. наук. праць. № 3. С. 171–182.
22. Repeat Customer Rate (2024). Geakboard. URL: https://www.geckoboard.com/best-practice/kpiexamples/percent-returning-customers/.
23. Цимбалюк С. Я., Калусенко А. О. Технічні засоби митного контролю для виявлення контрабанди: сучасний стан та перспективи розвитку / С. Я. Цимбалюк, А. О. Калусенко // XV Міжнар. наук.-практ. конф. «Трансформація фіскальної політики», 22 листоп. 2024. – Ірпінь : ДПУ, 2024. – Ч. 1. – С. 679–683.
24. Цимбалюк С. Я., Полюхович М. П. Технічні засоби як база вдосконалення митного контролю контрабанди тютюнових виробів / С. Я. Цимбалюк, М. П. Полюхович // Трансформація фіскальної політики, 22 листоп. 2024. – Ірпінь : ДПУ, 2024. – Ч. 1. – С. 684–687.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

1. Пакет програмних продуктів Microsoft Office, MD Office (MD Info, MD Explorer, MD Declaration)
2. Дистанційний курс у системі дистанційного навчання ПУЕТ.
3. Спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни, яке включає перелік конкретних програмних продуктів: мультимедійні презентації, програмний засіб «OpenTest 2.0». Тестування проводиться під час проведення занять (поточний контроль) і під час підсумкового контролю знань.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти. Завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Положення про організацію освітнього процесу:
https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro- organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти:
https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості:
https://puet.edu.ua/wp- content/uploads/2023/07/poryadok-likvidacziyi-zdobuvachamy-vyshhoyi-osvity-akademichnoyi-zaborgovanosti.pdf

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття. В ПУЕТ діють:

Кодекс честі студента: https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf Положення про

академічну доброчесність:

https://puet.edu.ua/wp content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf

Положення про запобігання випадків академічного плагіату:https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-zapobigannyavypadkam-akademichnogo-plagiatu.pdf

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти: https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти:

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти: https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultativ-navchannya-zdobutyh-shlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf;

Інфографіка (розділ Освіта/Організація освітньогопроцесу/Неформальна освіта): https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/.

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій:

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyla-vyrishennya-konfliktnyh-sytuaczij-u-puet.pdf

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену:

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poloz_pro-apel_pidscontr.pdfуповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції: https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба: http://puet.edu.ua/psyhologichna-pidtrymka-v-puet/ Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ:

http://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/ Уповноважений з прав корупції: https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyediyalnosti/

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-7): обговорення матеріалу занять (12 балів);виконання навчальних завдань (14 балів); завдання самостійної роботи (7 балів); тестування (7балів); поточна модульна робота (10балів)	50
Модуль 2 (теми 8-14): обговорення матеріалу занять (12 бали); виконання навчальних завдань (12балів); завдання самостійної роботи (10 балів); тестування (6балів); поточна модульна робота (10 балів)	50
Разом	100

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Виконання індивідуальних навчально-дослідних завданьпідвищеної складності	10
2. Науково-дослідна	Участь у наукових гуртках	10
	Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	10

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 30 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни